

24.3.2017

Yksikön päällikkö

Kaupunginmuseon lausunto Steniuksentie 14 ja 20 kaavamuutoksen OAS-vaiheesta

HEL 2016-013345 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien Etelä-Haagan Steniuksentie 14 ja 20 tonttien asemakaavamuutoksen OAS-suunnitelmaa. Kaupunginmuseo on tutustunut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä Steniuksentie 14 kiinteistöstä laadittuun rakennushistoriaselvitykseen. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kaavamuutokseen kuuluvat alueet ovat osa Etelä-Haagan kaupunginosaa. Historiallisesti tarkasteltuna Haaga kuului keskiaikaisen Huopalahden kylän maihin, ja alue oli moderniin aikaan asti maanviljelysmaata. 1900-luvun alussa perustettiin kauppapuutarhuri M. G. Steniuksen aloitteesta Haagan puutarhakaupunki rantaradan luoman ratayhteyden varrelle. Hallinnollisen itsenäisyyden saanut Haagan taajaväkinen yhdyskunta perustettiin Korpaksen ja Backaksen tilan maille vuonna 1906. Alueen ensimmäisen asemakaavan laati arkkitehti Lars Sonck vuonna 1901, joka edelleen laajeni ja tarkentui Eliel Saarisen vuonna 1915 laatimassa tunnetussa Munkkiniemi-Haaga –suunnitelmassa. Haagan kauppalan perustaminen vuonna 1923 johti asemakaavan tarkentamiseen Berndt Aminoffin asemakaavaluonnoksessa, joka käytännössä ohjasi puutarhakaupungin rakentamista 1920-40 –luvuilla. Haaga liitettiin suuressa alueliitoksessa Helsinkiin vuonna 1946. Helsingin asemakaava-arkkitehtien Birger Brunilan ja Väinö Tuukkasen laatima uusi asemakaava vahvistettiin vuonna 1947. Haagan puutarhakaupungin rakennuskanta uudistui alueliitoksen jälkeen kokonaisvaltaisesti. 93% alueen rakennuksista on alueliitoksen jälkeen rakennettuja. Selkeät rakennustoiminnan huiput ja muutoskaavat ajoittuvat 1950-luvun puoliväliin, 1960-luvun alkuun ja 1970-luvun alkuun. Haagan identiteetti puutarhamaisesti rakennettuna kaupunginosana on säilynyt läpi poikkeuksellisen kerrostuneen kaavahistorian. Steniuksentie on vanhimpia alueen katulinjauksia.

Haagan rakennuskanta on inventoitu kaupunkisuunnitteluviraston tuottamassa ja Tommi Lindhin laatimassa Haagan rakennukset ja arvotus – julkaisussa vuonna 1998. Inventoinnissa kohteet on arvotettu kolmella kriteerillä (arkkitehtoniset, ympäristölliset ja historialliset arvot), luokittelu on tehty kolmeen ryhmään 1-3 vastaten rakennussuojelumerkintöjä

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

24.3.2017

Yksikön päällikkö

sr-1/sr-2/sr-3. Kaavamuutosalue kuuluu yleiskaavassa 2002 rajattuihin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviin alueisiin.

Steniuksentie 14

Steniuksentie 14 on rakennettu Haagan puutarhakaupungin kansakouluksi vuonna 1926-27 arkkitehtien Jussi ja Toivo Paatela suunnitelmien mukaisesti. Koulu sai 1920-luvun eleganttia klassismia edustavan muodon. Rakennus toimi alun perin sekä suomen- että ruotsinkielisen opetuksen tiloina. Toteutunut rakennus oli mahdollista laajentaa symmetrisiksi klassiseksi kokonaisuudeksi, mikä ei kuitenkaan ole toteutunut. Alueiitoksen jälkeen koulua laajennettiin uudella pohjoissiivellä vuonna 1947 kaupunginarkkitehti Hilding Ekelundin suunnitelmien mukaisesti. Koulurakennus siirtyi vuonna 2006 Helsingin pelastuslaitoksen käyttöön.

Haagan kansakoulu Steniuksentie 14 on kaupunginosainventoinnissa v. 1998 arvotettu huomattavan arvokkaaksi kohteeksi. Koulu on sekä arkkitehtonisesta, ympäristöllisestä että historiallisesta näkökulmasta arvoluokan 1 kohde. Inventoinnin mukaisesti rakennuksen arkkitehtuuri on huolellisesti detaloitua 1920-luvun klassismia, rakennuksessa on arvokkaita koristeltuja sisätiloja. Kohteella on historiallista arvoa Haagan kauppalan aikaisena koulurakennuksena. Kaupunkikuvassa rakennus muodostaa dominantin Kylätien katusuoran päätteenä, mikä tulee kaavamuutoksessa huomioida. Koulun säilyminen julkisessa käytössä on ensisijaista sen arvojen säilymiseksi.

Rakennuksen julkisivut ja arvokkaat sisätilat ovat säilyneet ja niitä on kunnostettu rakennushistorialliset arvot huomioiden. Tulevassa asema-kaavassa rakennuksen ulkoasu sekä arvokkaat sisätilat porrashuone ja juhlasali tulee varustaa niiden arvot turvaavalla merkinnällä. Erillinen länsijulkisivuun liittyvä sisäänkäyntirakennus sopii heikosti rakennuskokonaisuuteen. Koulupihaan kuuluvat elementit, kiviaita ja kadunvarren istutukset ovat tärkeitä miljöön elementtejä, jotka tulee säilyttää tai uusia alkuperäisen mukaisesti. Kaavamuutoksessa tulee huomioida tavoite katutilan väljyydestä, joka puutarhakaupungin perinteitä ylläpitävässä ympäristössä on tärkeää. Sen katukuvaan eivät kuulu kadun molemmin puolin tontinrajaan rakennetut vastakkaiset rakennukset.

Steniuksentie 20

Steniuksentie 20 kiinteistö, alk. Matti ja Maija –koti, on arkkitehti Matti Hakalan vuonna 1961 suunnittelema asuntolarakennus. Rakennus on inventoinnissa v. 1998 luokiteltu arkkitehtoniselta arvoltaan luokkaan 3, ts. säilyväksi rakennukseksi. Modernistisen kolmikerroksisen tiiliraken-

24.3.2017

Yksikön päällikkö

nuksen arkkitehtuuri on säilynyttä, selkeäpiirteistä ja huolellisesti detal-
loitua. Kaupunginmuseon kannan mukaan ensisijaista on rakennuksen
säilyttäminen ja sille uuden käytön hakeminen.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Postiosoite

PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu->
seo

Puhelin

+358 9 310 36630

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566